

UN MESSIES A TOTA PROVA

Iniciem el temps de quaresma amb un passatge on Mateu ens narra les proves que Jesús hagué de superar en el desert. Per copsar-ne el sentit, hem de tenir en compte que en l'escena precedent ha narrat la unció de Jesús, també en el desert, com a Messies-Rei d'Israel. El mateix Esperit Sant que l'acaba d'ungir, l'emmena, ara, pel desert perquè sigui posat a prova pel diable. Es tracta d'una prova qualificant per a la missió que li ha estat encomanada; el desert no és un desert qualsevol, sinó un desert interior, ni el diable és un personatge de ficció, sinó la ideologia contrària al pla de Déu que s'encarna en persones concretes. El seu rol d'«Acusador» només el podrà dur a terme si aconsegueix que Jesús ensopegui en alguna de les moltes proves a què el sotmetrà. Les tres proves representen totes les variades concepcions sobre el Messies que pul·lulaven en temps de Jesús a Israel. La primera fa referència al Messies popular que s'havia de presentar en olor de multituds i donar pa a les masses afamades; la segona descriu l'expectació d'un Messies que gaudís del reconeixement de les autoritats religioses del Temple; la tercera, la d'un Messies polític, al qual s'haurien de sotmetre tots els regnes del món. Em fixaré en un detall que ens ha preservat el Còdex Beza relatiu a la tercera prova i que és clau per interpretar l'escena. El diable s'emporta Jesús figuradament a una muntanya molt alta des de la qual pot albirar tots els regnes del món i li diu que li ho donarà tot si li ret homenatge. Segons el Còdex Beza (en cursiva), «Aleshores li diu Jesús: “Vés-te'n *darrere meu*, Satanàs...”», Jesús ve a dir al personatge que encarna Satanàs, que deixi de posar-lo a prova i es disposi a seguir-lo com a deixeble. Més endavant, quan Pere, després de confessar-lo com a Messies, li llençarà un conjur per a dissuadir-lo del fracàs que els acaba de predir, li repetirà la lliçó: «Vés-te'n darrere meu, Satanàs...» (16,23). El diable continua encarnant-se en aquelles persones que s'oposen frontalment al pla de Déu.

Josep Rius-Camps,
teòleg i biblista